

Barraca de vinya Pla de Santa Cecília 1

Talamanca

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Plans de Santa Cecília, 08279 Talamanca
Emplaçament Baixem a la riera per obaga del Castell i la creuem seguint uns 600m fins una esplanada, a la dreta

Coordenades:

Latitud: 41.74585
Longitud: 1.97805
UTM Est (X): 415028
UTM Nord (Y): 4622063

Classificació

Número de fitxa 08277-57
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XVIII
Any 1789
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 005A00002
Fitxes associades:
[Capella de Santa Cecília](#)
Autoria de la fitxa Quim Serdà Manau
Data de registre de la fitxa: dc., 05/09/2007 - 02:00

Descripció

Barraca de planta rectangular (420 cm x 310 cm) orientada a migdia. El parament està fet mitjançant blocs de pedra de diferent mida lligats amb morter per tots els costats i també a l'interior. Trobem grans carreus a l'entrada i a les cantonades, algun d'ells molt ben escairats, segurament, pertanyent a l'antiga capella de Santa Cecília. Té dues petites obertures de 20 cm x 20 cm, una a ponent i l'altre al costat septentrional. L'entrada presenta un arc rebaixat format per cinc petits carreus rectangulars disposats en forma de plec de llibre. El bloc central té gravada la inscripció 6 juny 1789. Aquest arc descansa damunt dos brancals reforçats per carreus més grans i ben disposats. L'alçada de la porta és de 140 cm, per 80 cm d'ample i per 45 cm de gruix. A l'interior trobem un amagatall o fresquera (30 cm x 30 cm) al costat de llevant i dues banquetes de pedra adossades al parament nord. La coberta és feta mitjançant una gran volta de canó amb els carreus disposats en forma de plec de llibre. Per damunt, trobem una capa de morter que tapa els carreus parcialment. Està lleugerament fumada i del sostre en penja alguna argolla de ferro. Les mesures interiors són de 320 cm x 200 cm la planta, i 170 cm l'altura. Exteriorment, la coberta també deixa entreveure una volta, tapada però per terra i vegetació. Recau sobre una filera de lloses rectangulars molt primes (alguna ha desaparegut) que creen una cornisa que sobresurt uns centímetres del parament del mur. L'alçada exterior de la barraca és de 240 cm aproximadament.

Observacions:

Troblem carreus ben treballats que sembla que deurien pertànyer a l'antiga capella de Sta. Cecília, l'emplaçament de la qual es creu molt proper. La volta de canó de la coberta interior és excepcional a la comarca, doncs aquest tipus de construccions tanquen habitualment mitjançant una falsa volta per aproximació de filades.

Història

En el cas del Bages, la presència de barraques està íntimament relacionada amb el conreu de la vinya. Tot i que actualment la vinya ha quedat reduïda a unes àrees molt concretes, la comarca compta amb una llarga tradició vinícola. Hi ha estudis que ens parlen de la importància de la vinya en aquesta zona durant l'època romana i medieval. La continuïtat d'aquest conreu i la seva importància queden palesos pels nombrosos testimonis que encara queden presents. A principis del XVIII la vinya ja era molt important a la zona del pla. A partir d'aquest moment es va viure una extensió del conreu al Bages, més en el pla que en els altiplans, que arribarà fins al s. XIX. Superada la crisi de la fil·loxera, el conreu de la vinya recuperarà el nivell productiu anterior a la crisi fins a principis del segle XX, quan el reclam de noves inversions en el camp vitícola comportà l'abandonament de terres per part d'un gran nombre de petits pagesos. El conreu de la vinya requeria una contínua presència del pagès al vinyar, fet que comportava la necessitat de disposar d'un lloc proper on aixoplugar-se o guardar les eines, més si tenim en compte que sovint hi havia una distància considerable entre la peça de conreu i la residència del pagès. La majoria de barraques tenen les parets interiors completament fumades, la qual cosa sosté la idea que servien com a aixopluc davant dels possibles canvis climàtics. Les magnífiques condicions tèrmiques que ofereixen l'interior de les barraques devien ésser una bona compensació dels rigors del sol estival, i també un lloc segur on esperar a recer el final d'un temporal. A part d'aquestes utilitzacions més genèriques, hi havia tot un seguit de funcionalitats més específiques que no es poden deixar de banda. El pagès, adaptava les construccions de pedra seca a les seves necessitats, les quals podien variar molt segons l'època, el lloc o el conreu. Als municipis de Bages bagencs del Pont de Vilomara, Talamanca i Mura, les barraques s'adossaven a les tines que hi havia a prop dels camps. A més de refugi servia per protegir l'accés a la tina per la part inferior. Les barraques bagenques presenten uns trets molt uniformes. El material bàsic és la pedra utilitzada gairebé sense treballar. Només en

els llocs més destacats de la construcció, com les cantoneres, llinda o obertures es retallen les arestes dels blocs. Les barraques bagenques destaquen sobretot per la seva simplicitat. Són de dimensions reduïdes si les comparem amb les construccions més meridionals o baleàriques. La planta és quadrada o circular i d'un sol habitacle. SOLER (1994:22)

Bibliografia

SOLER i BONET, Josep (1994). Les barraques de vinya. Les construccions de pedra seca a la comarca del Bages. Centre d'Estudis del Bages, Manresa.

